

II. PRZEPISY PRAWNE

Szczegółowe uregulowania spraw bezpieczeństwa narodowego i obrony narodowej ujmują **ustawy** i wydane na ich podstawie **rozporządzenia** jako powszechnie obowiązującego prawa i można je pogrupować na trzy podstawowe kategorie:

1° Ustawy odnoszące się do określonej dziedziny bezpieczeństwa narodowego:

- a) ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. **o powszechnym obowiązku obrony RP** (Dz.U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.)
- b) ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. **o ochronie przeciwpożarowej** (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, tekst jednolity)
- c) ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. **o zarządzaniu kryzysowym** (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z późn. zm.)

2° Ustawy odnoszące się do **rodzaju i skali zagrożeń** tj. ustawy o stanach nadzwyczajnych:

- a) ustawa z 18 kwietnia 2002 r. **o stanie klęski żywiołowej** (Dz. U. z 2002 r. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.)
- b) ustawa z 21 czerwca 2002 r. **o stanie wyjątkowym** (Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 985)
- c) ustawa z 29 sierpnia 2002 r. **o stanie wojennym** (Dz. U. z 2002 r. Nr 156, poz. 1301)

3° Ustawy regulujące zadania i kompetencje podmiotów wykonawczych:

- a) ustawa o działach administracji rządowej
- b) ustawa o administracji rządowej w województwie.

II. a) Obowiązki wszystkich obywateli polskich zdolnych ze względu na wiek i stan zdrowia w zakresie obronności RP określa USTAWA z 21.11.1967 r. O POWSZECHNYM OBOWIĄZKU OBRONY RP (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.) w ramach powszechnego obowiązku obrony

Art.4.2. obywatele polscy są zobowiązani do:

- 1) pełnienia służby wojskowej,
- 2) wykonywania obowiązków wynikających z nadanych przydziałów kryzysowych i przydziałów organizacyjnych,
- 3) świadczenia pracy w ramach pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych.
- 4) pełnienia służby w obronie cywilnej,
- 5) odbywanie edukacji dla bezpieczeństwa,
- 6) uczestniczenia w samoobronie ludności,
- 7) odbywania ćwiczeń w jednostkach przewidzianych do militaryzacji i pełnienia służby w jednostkach zmilitaryzowanych,
- 8) wykonywania świadczeń na rzecz obrony – na zasadach i w zakresie ustalonym w ustawie.

Art.32.1-4. Mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym, kończą dziewiętnaście lat życia, są obowiązani stawić się w określonym terminie i miejscu do kwalifikacji wojskowej, obowiązek stawienia się do kwalifikacji wojskowej, do której wzywa wójt, burmistrz (prezydent miasta) trwa do końca roku kalendarzowego, w którym osoba wzywana kończy dwadzieścia cztery lata życia. Osoby, które podlegały obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej i z jakichkolwiek powodów nie stawiły się do niej, są zobowiązane zgłosić się do WKU w celu uregulowania stosunku do powszechnego obowiązku obrony. Obowiązek ten trwa do czasu ukończenia pięćdziesięciu lat życia, a w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, do czasu ukończenia sześćdziesięciu lat życia.

Stawienie się do kwalifikacji wojskowej obejmuje stawienie się przed wójtem lub burmistrzem (prezydentem miasta), powiatową komisją lekarską oraz wojskowym komendantem uzupełnień.

Art.32.6. W ramach kwalifikacji wojskowej wykonuje się czynności związane z:

- 1) sprawdzeniem tożsamości osób podlegających stawieniu się do kwalifikacji wojskowej;
- 2) ustaleniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób podlegających stawieniu się do kwalifikacji wojskowej;
- 3) wstępnym przeznaczeniu osób podlegających stawieniu się do kwalifikacji wojskowej do poszczególnych form powszechnego obowiązku obrony RP, określonych w art.4.ust.2 oraz przyjęciem wniosków o przeznaczeniu do służby zastępczej;
- 4) założeniem lub aktualizacją ewidencji wojskowej i przetwarzaniem danych gromadzonych w tej ewidencji;
- 5) wydaniem wojskowych dokumentów osobistych;
- 6) przeniesieniem osób podlegających stawieniu się do kwalifikacji wojskowej do rezerwy i wydaniu na ich wniosek zaświadczeń o uregulowanym stosunku do służby wojskowej.

Art.50.3. Zawiadomienia WKU, o których mowa w ust.1 (pracodawcy o pracownikach) i ust.2 (rektorzy o studentach) dotyczą tylko określonych osób podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej.

Art.55.1. OBOWIĄZEK SŁUŻBY WOJSKOWEJ polega na:

- 1) odbywaniu ćwiczeń wojskowych przez:
 - a) żołnierzy rezerwy,
 - b) osoby przeniesione do rezerwy niebędące żołnierzami rezerwy,
 - c) ochotników, którzy zgłoszą się do ich odbycia i nie podlegają obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej;
- 2) pełnieniu służby przygotowawczej przez:
 - a) osoby przeniesione do rezerwy, w tym żołnierzy rezerwy, którzy dotychczas nie odbyli czynnej służby wojskowej,
 - b) ochotników, którzy zgłoszą się do ich odbycia i nie podlegają obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej;
- 3) pełnieniu okresowej służby wojskowej przez żołnierzy rezerwy.

2. W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia możliwości wykonywania zadań związanych z przeznaczeniem Sił Zbrojnych, obowiązek służby wojskowej polega także na:

- 1) odbywaniu zasadniczej służby wojskowej przez osoby podlegające temu obowiązkowi;
- 2) odbywaniu przeszkolenia wojskowego przez absolwentów szkół wyższych.

3. Prezydent RP na wniosek Rady Ministrów, określa, w drodze rozporządzenia, termin rozpoczęcia i okres trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego, uwzględniając stopień zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

4. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, obowiązek służby wojskowej polega na pełnieniu służby wojskowej przez:

- 1) osoby podlegające kwalifikacji wojskowej;
- 2) osoby przeniesione do rezerwy, w tym żołnierzy rezerwy;
- 3) żołnierzy pozostawionych w czynnej służbie wojskowej;
- 4) inne osoby, które zgłoszą się do tej służby w ramach zaciągu ochotniczego.

5. W ramach obowiązku służby wojskowej osoby podlegające kwalifikacji wojskowej – zamiast do zasadniczej służby wojskowej – mogą być przeznaczone do odbycia zasadniczej służby lub szkolenia w obronie cywilnej.

6. Za spełnienie obowiązku służby wojskowej uznaje się również pełnienie, na zasadach określonych w ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, służby kandydackiej oraz zawodowej służby wojskowej.

Art.55a.1. W przypadku, o którym mowa w art. 55 ust. 2 i 3, z mocy prawa powstaje również obowiązek odbywania zasadniczej służby lub szkolenia w obronie cywilnej, służby w formacjach uzbrojonych nie wchodzących w skład Sił Zbrojnych oraz służby zastępczej.

Art.58.1. Obowiązku służby wojskowej, w zakresie określonym w niniejszej ustawie, podlegają obywatele polscy począwszy od dnia, w którym kończą 18 lat życia, do końca roku kalendarzowego w którym kończą 50 lat życia, a posiadający stopień podoficerski lub oficerski 60 lat życia.

Art.59. Żołnierzami w czynnej służbie wojskowej w rozumieniu niniejszej ustawy, są osoby, które odbywają lub pełnią następujące jej rodzaje:

- 1) zasadniczą służbę wojskową;*)
- 2) przeszkolenie wojskowe;*)
- 3) ćwiczenia wojskowe;
- 4) służbę przygotowawczą;
- 5) okresową służbę wojskową;
- 6) służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

*) Zasadnicza służba wojskowa, przeszkolenie wojskowe absolwentów wyższych uczelni będzie odbywana w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa. W terminie i okresie trwania obowiązku, określonym w rozporządzeniu Prezydenta RP (art.55.3.)

Art.139.1. OBOWIĄZEK OBYWATELI W ZAKRESIE OBRONY CYWILNEJ polega na:

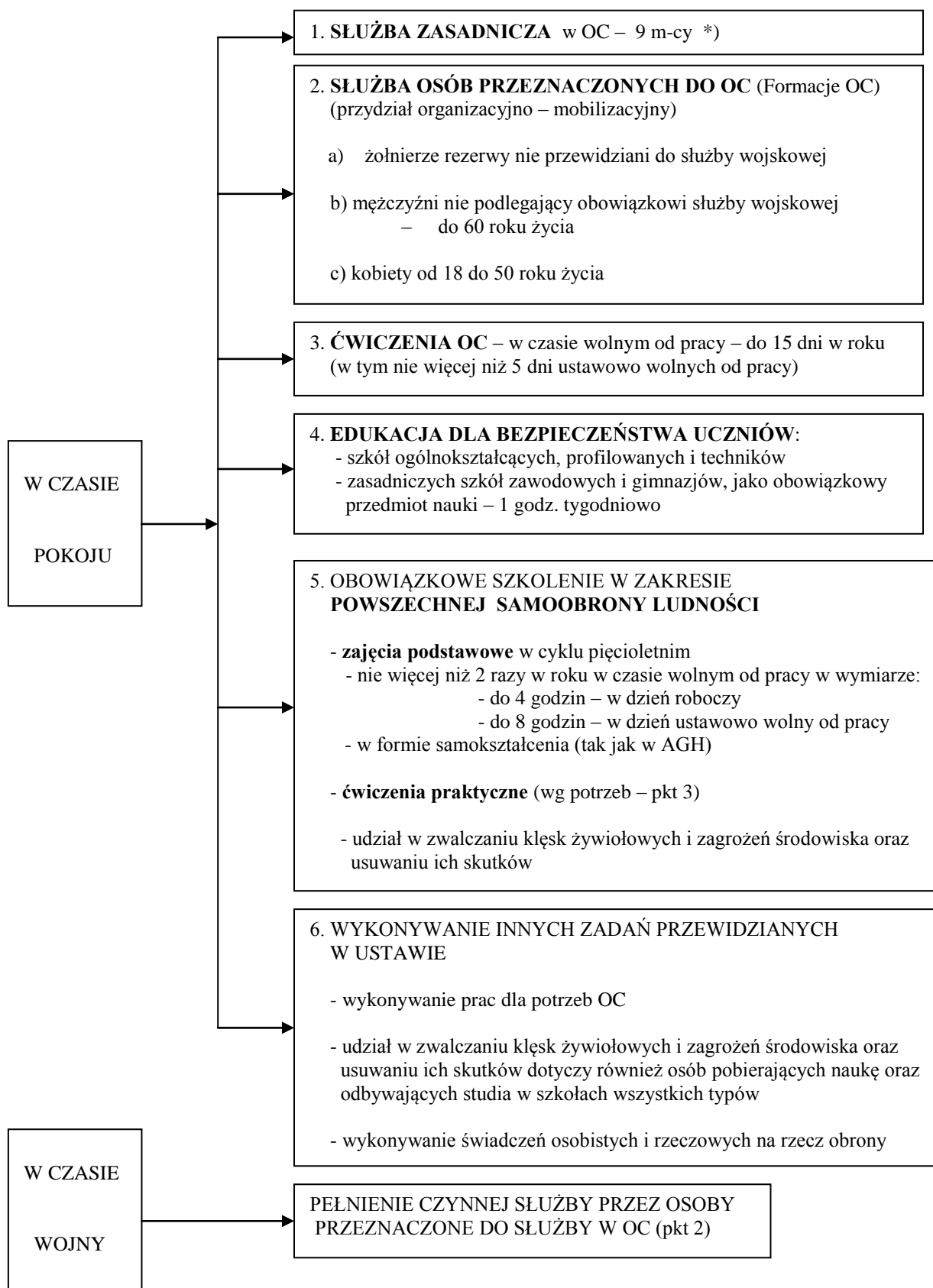
- 1) odbywaniu:
 - a) służby w obronie cywilnej,
 - b) edukacji dla bezpieczeństwa,
 - c) szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- 2) wykonywaniu innych zadań przewidzianych w ustawie.

Osoby podlegające obowiązkowi służby w OC mogą być zobowiązane w ramach tej służby do wykonywania prac niezbędnych dla potrzeb obrony cywilnej oraz do udziału w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwania ich skutków.

Art.141.1. Obowiązek służby w obronie cywilnej polega na odbywaniu w czasie pokoju: zasadniczej służby lub szkolenia, ćwiczeń, pełnieniu w czasie wojny czynnej służby.

2. Zasadniczą służbę lub szkolenie w obronie cywilnej w czasie pokoju odbywa się wyłącznie w okresie trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego.

OBOWIĄZKI OBYWATELI W ZAKRESIE OBRONY CYWILNEJ

*) odbywa się wyłącznie w okresie trwania obowiązku wynikającego ze stopnia zagrożenia bezpieczeństwa państwa i rozporządzenia wydanego przez Prezydenta RP na wniosek Rady Ministrów

II. b) Przepisy prawne dotyczące SZKOLENIA LUDNOŚCI W ZAKRESIE POWSZECHNEJ SAMOOBRONY

- Ustawa z dnia 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz.U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.)

Rozdział 4

POWSZECHNA SAMOOBRONA LUDNOŚCI

Art.168.1. osoby posiadające obywatelstwo polskie, zdolne ze względu na stan zdrowia, **podlegają obowiązkowi szkolenia** ludności w zakresie **powszechnej samoobrony**.

Szkolenie ludności w zakresie powszechnej samoobrony przeprowadza się **w formie:**

- c) **zajęć podstawowych,**
- d) **ćwiczeń praktycznych.**

Ćwiczenia praktyczne **mogą polegać** również na **udziale w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska** oraz usuwaniu ich skutków.

Art.169.1. obowiązkowi szkolenia **nie podlegają:**

- 1) osoby, które ukończyły 60 lat życia,
- 2) osoby uznane za stale lub długotrwale niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji oraz całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z 17.1.2.1998 r. o emeryturach i rentach,
- 3) kobiety w ciąży oraz w okresie 6 m-cy po odbyciu porodu,
- 4) osoby sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 8,
- 5) osoby sprawujące opieką nad:
 - a) dziećmi od lat do 16,
 - b) osobami obłożnie chorymi,
 - c) osobami, wobec których orzeczono stałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym (ustawa z 20.12.1999 r. o ubezpieczeniach rolników),
 - d) osobami, wobec których orzeczono całkowitą niezdolności do pracy oraz samodzielnej egzystencji (ustawa z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach)
 - e) osobami zaliczonymi do znacznego stopnia niesprawności (ustawa z 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej), jeżeli osoby te z nimi zamieszkują i opieki nie można powierzyć innej osobie,
- 6) osoby pobierające naukę lub odbywające studia w szkołach wszystkich typów,
- 7) osoby odbywające zasadniczą służbę lub szkolenie poborowych w OC,
- 8) żołnierze w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariusze ABW, AW, Policji, BOR-u.

2. od obowiązku odbywania szkolenia **mogą być zwolnieni:**

- 1) żołnierze rezerwy posiadający karty mobilizacyjne do Sił Zbrojnych,
- 2) osoby posiadające karty przydziału do jednostek zmilitaryzowanych,
- 3) osoby posiadające karty przydziału do służby w OC.

3. **Zwolnienie od obowiązku szkolenia** w formie **ćwiczeń praktycznych** polegających na udziale w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków **nie dotyczy osób o których mowa** w:

- ust. 1 pkt 6, tj. pobierających naukę lub odbywających studia
- ust. 1 pkt 7 odbywających zasadniczą służbę lub szkolenie poborowych w OC.

Art.171.1. Rada Ministrów **określa w drodze rozporządzenia** organizację, zasady i wymiar szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony, zasady i tryb zwalniania od obowiązku szkolenia oraz właściwości organów w tych sprawach (Rozporządzenie RM z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony Dz. U. Nr 91, poz. 421).

Art.173.1. W ramach przygotowania do samoobrony wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) mogą nakładać na obywateli polskich określone obowiązki:

- 1) przygotowania ochrony budynku lub lokalu oraz mienia osobistego,
- 2) zabezpieczenia własnych źródeł wody pitnej i środków spożywczych przed zanieczyszczeniami lub skażeniami,
- 3) utrzymywania i konserwacji posiadanego lub przydzielonego sprzętu i środków ochrony,
- 4) utrzymywania i konserwacji domowych pomieszczeń ochronnych,
- 5) wykonywania innych przedsięwzięć mających na celu ochronę własnego życia, zdrowia i mienia oraz udzielania pomocy poszkodowanym.

3. Rada Ministrów określa w drodze rozporządzenia (w art.171.1) zasady i tryb postępowania w ramach przygotowania do samoobrony.

- ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z 28.09.1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz.U. Nr 91, poz. 420)

Ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP w art.171.1. nakładała na Radę Ministrów obowiązek wydania rozporządzenia dotyczącego szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony. Opublikowane w Dz.U. Nr 91, poz. 420 rozporządzenie określa:

- e) organizację, zasady i wymiar szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony,
- f) zasady i tryb zwalniania od tego obowiązku,
- g) zasady i tryb postępowania w sprawach nakładania przez wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) obowiązków w zakresie powszechnej samoobrony.

§ 2.1. Szkolenie w zakresie powszechnej samoobrony **polega na obowiązkowym udziale ludności w zajęciach podstawowych lub ćwiczeniach praktycznych.**

2. **Zajęcia podstawowe** prowadzi się w formie zorganizowanego szkolenia lub **w formie samokształcenia (przyjęta forma szkolenia w AGH)**. Mają one na celu teoretyczne przygotowanie pracowników AGH do właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożeń, w tym wykonywania zadań podczas klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska.
3. **Ćwiczenia praktyczne** polegają na wykonywaniu przedsięwzięć mających na celu nabycie praktycznych umiejętności ochrony własnego zdrowia i życia, gospodarstwa domowego oraz udzielania pomocy poszkodowanym.

§ 4. Zajęcia podstawowe przeprowadza się w cyklu pięcioletnim, nie więcej niż dwa razy w roku, w czasie wolnym od pracy w wymiarze:

- 1) do 4 godzin – w dzień roboczy,
- 2) do 8 godzin – w dzień ustawowo wolny od pracy.

§ 5.1. Zajęcia podstawowe prowadzi się według programów opracowanych przez prezydenta miasta

- h) **Zarządzenie Nr 771/2003 Prezydenta m. Krakowa z dnia 30.05.2003 r. w sprawie programu szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony** oraz na podstawie wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 18 grudnia 2003 r.

2. W programie, o którym mowa w ust.1 uwzględnia się problematykę dotyczącą (zał. nr 1):
- i) zagrożenia rejonu i środowiska;
 - j) zagrożenia zakładu pracy (Uczelni);
 - k) zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń;
 - l) udzielania pomocy poszkodowanym.

4. Zajęcia podstawowe, realizowane w cyklu pięcioletnim dla osób zatrudnionych organizuje się i prowadzi w zakładzie pracy (Uczelni) wg zasad i form określonych w Zarządzeniu Rektora AGH w sprawie spełnienia obowiązków obywateli w zakresie obrony cywilnej w AGH.

§ 7. **Ewidencję osób podlegających** obowiązkowi szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony oraz osób, które odbyły przeszkolenie **prowadzą:**

1) kierownik zakładu pracy, tj. **Dział Kadrowo – Płacowy AGH** na podstawie:

- wręczanych pracownikom przy przyjmowaniu do pracy kart ewidencyjnych, a potwierdzonych przez Inspektorat Spraw Obronnych co do opanowania przez pracownika materiałów zawartych w tym opracowaniu (pkt III)

- przeprowadzonych zajęciach zbiorowych (tematyka i wykaz uczestników) (tematyka opracowana doraźnie wg potrzeb);

2) wójt, burmistrz (prezydent miasta) - ludności niezatrudnionej.

**PIĘCIOLETNI PROGRAM
SZKOLENIA Z POWSZECHNEJ SAMOOBRONY LUDNOŚCI**

Cel szkolenia	Lp.	Zagadnienia szkoleniowe	Czas szkolenia w godzinach
Zapoznać szkolonych	1.	Charakter zagrożenia rejonu w okresie pokoju i wojny.	2
	2.	Zjawisko bioterroryzmu – aktualne zagrożenia.	2
	3.	Obowiązujące sygnały alarmowe oraz sposób ich ogłaszania.	1
	4.	Skuteczne sposoby indywidualnej ochrony.	1
	5.	Zasady profilaktyki przeciwpożarowej.	1
	6.	Zasady korzystania z budowli ochronnych.	1
	7.	Sposoby doraźnego przygotowania miejsc ochronnych.	1
	8.	Sposoby zabezpieczenia i ochrony żywności, wody przed skażeniami.	1
Nauczyć szkolonych	1.	Postępowanie po ogłoszeniu alarmów.	1
	2.	Postępowanie w przypadku zagrożeń niebezpieczną chorobą zakaźną lub bioterroryzmem.	2
	3.	Posługiwanie się środkami ochrony dróg oddechowych.	2
	4.	Udzielanie pomocy osobom poszkodowanym.	3
	5.	Gaszenie małych pożarów.	2
	6.	Wykonywanie zastępczych środków ochrony dróg oddechowych.	2

II. c) USTAWA z dnia 18.04.2002 r. **O STANIE KLĘSKI ŻYWIŁOWEJ** (Dz.U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.)

Ustawa określa tryb wprowadzenia i zniesienia stanu klęski żywiołowej, a także zasady działania organów władzy publicznej oraz zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu klęski żywiołowej.

Stan klęski żywiołowej może być wprowadzony dla zapobieżenia skutkom katastrof naturalnych lub awarii technicznych noszących znamiona klęski żywiołowej oraz w celu sunięcia ich skutków.

Art.3.1 **KLĘSKA ŻYWIŁOWA** – rozumie się przez to **katastrofę naturalną** lub **awarię techniczną**, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu **dużej liczby osób**, mieniu w **wielkich rozmiarach** albo środowisku **na znacznych obszarach**, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu **nadzwyczajnych środków**, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających **pod jednolitym kierownictwem**.

2. Katastrofą naturalną lub awarią techniczną może być również zdarzenie wywołane **działaniem terrorystycznym**.

Art.4.1. Stan klęski żywiołowej **może być wprowadzony** na obszarze, na którym wystąpiła klęska żywiołowa, a także na obszarze, na którym wystąpiły lub mogą wystąpić skutki tej klęski. **Wprowadza się go na czas** oznaczony, niezbędny dla zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia **nie dłuższy niż 30 dni**.

Stan klęski żywiołowej może być przedłużony na czas oznaczony przez RM za zgodą przez Sejmu RP.

Rada Ministrów w drodze rozporządzenia ogłoszonego w Dzienniku Ustaw **może wprowadzić** stan klęski żywiołowej **z własnej inicjatywy** lub **na wniosek właściwego wojewody określając**:

- przyczyny wprowadzenia,
- datę wprowadzenia,
- obszar i czas trwania stanu klęski żywiołowej,
- rodzaje niezbędnych ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w zakresie dopuszczonym niniejszą ustawą.

Treść w/w rozporządzenia ponadto podaje się do publicznej wiadomości w drodze obwieszczenia właściwego wojewody przez rozplakatowanie w miejscach publicznych. Redaktorzy naczelni dzienników oraz nadawcy programów radiowych i telewizyjnych są obowiązani do niezwłocznego, nieodpłatnego podania do publicznej wiadomości Rozporządzenia Rady Ministrów o wprowadzeniu stanu klęski żywiołowej.

Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, **znosi stan klęski** żywiołowej na całym obszarze jego obowiązywania, lub na części tego obszaru **przed wpływem czasu, na który został** wprowadzony, **jeżeli ustaną przyczyny jego wprowadzenia**.

Zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela (po wprowadzeniu stanu klęski żywiołowej – wymieniam tylko ich część).

Art.21.1. **Ograniczenia mogą polegać na:**

- 1) zawieszeniu działalności określonych przedsiębiorców;
- 3) nakazaniu pracodawcy oddelegowania pracowników do dyspozycji organu kierującego działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej
- 5) obowiązek poddania się badaniom lekarskim, leczeniu, szczepieniom ochronnym, oraz stosowaniu innych środków profilaktycznych i zabiegów niezbędnych do zwalczania chorób zakaźnych oraz skutków skażeń chemicznych i promieniotwórczych;

- 6) obowiązku poddania się kwarantannie;
- 10) obowiązku opróżnienia lub zabezpieczenia lokali mieszkalnych bądź innych pomieszczeń;
- 12) nakazanie ewakuacji w ustalonym czasie z określonych miejsc, obszarów i obiektów;
- 13) nakazie lub zakazie przebywania w określonych miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach;
- 19) wykonywaniu świadczeń osobistych i rzeczowych określonych w art.22.

Art.22.1. Jeżeli siły i środki, którymi dysponuje wójt (burmistrz, prezydent miasta, wojewoda) są niewystarczające, **można wprowadzić obowiązek świadczeń osobistych lub rzeczowych** polegających na:

- 1) udzielaniu pierwszej pomocy osobom, które uległy nieszczęśliwym wypadkom;
- 2) czynnym udziale w działaniu ratowniczym lub wykonywaniu innych zadań wyznaczonych przez kierującego akcją ratowniczą;
- 3) wykonywaniu określonych prac;
- 4) oddaniu do użytkowania posiadanych nieruchomości lub rzeczy ruchomych;
- 5) udostępnianiu pomieszczeń osobom ewakuowanym;
- 7) przyjęciu na przechowanie i pilnowaniu mienia osób poszkodowanych lub ewakuowanych;
- 10) pełnieniu wart;
- 11) zabezpieczeniu własnych źródeł wody pitnej i środków spożywczych przed ich zanieczyszczeniem, skażeniem lub zakażeniem, a także udostępnianiu ich dla potrzeb osób ewakuowanych lub poszkodowanych, w sposób wskazany przez organ nakładający świadczenie.

Niezbędne ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela podlegają ogłoszeniu przez rozplakatowanie obwieszczeń w miejscach publicznych, a także ogłoszeniu w lokalnej prasie, w których należy podać:

- 1) określenie zakresu i rodzaju ograniczeń,
- 2) określenie obowiązujących podmiotów,
- 3) miejsce, dzień, godzinę osobistego stawiennictwa lub realizacji ograniczeń,
- 4) czas trwania ograniczeń,
- 5) pouczenie o odpowiedzialności karnej lub innych skutkach prawnych naruszenia rozporządzenia, zarządzenia lub decyzji.

II. d) USTAWA z dnia 24.08.1991 **O OCHRONIE PRZECIWPÓŻAROWEJ** (Dz.U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, tekst jednolity)

Art.1. Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- 1) **zapobieganie** powstaniu i rozprzestrzenieniu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla życia, zdrowia i mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub usunięcie nie wymaga nadzwyczajnych środków,
- 2) **zapewnienie sił i środków** do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- 3) **przewodzenie działań ratowniczych.**

Rozdział 2

Zapobieganie pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu

Art.4.1. Właściciel, zarządca lub **użytkownik budynku, obiektu lub terenu**, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, **obowiązany jest w szczególności:**

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- 2a) zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt. 2 zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- 3) **zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,**
- 4) **przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,**
- 4a) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 5) **ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.**

Art.9. Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, **obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony ppoż. bądź policję.**

Na podstawie omawianej ustawy „O OCHRONIE PRZECIWPÓŻAROWEJ” oraz innych dokumentów w tej sprawie, opracowano w Inspektoracie Spraw Obronnych Akademii Górniczo-Hutniczej „ZADANIA I TRYB POSTĘPOWANIA PODCZAS EWAKUACJI Z ZAGROŻONYCH OBIEKTÓW AGH” dla wszystkich jednostek organizacyjnych Uczelni, który po odpowiedniej adaptacji do własnych możliwości i potrzeb pozwoli zrealizować zamierzenie ochrony przeciwpożarowej określone w:

art.4.1.3) – zapewnienia osobom przebywającym w budynku , obiekcie lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,

art.4.1.5) – ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Przestrzeganie zatwierdzonych przez kierowników jednostek organizacyjnych Uczelni (wydziałów i jednostek pozawydziałowych) „ZASAD I TRYBU POSTĘPOWANIA PODCZAS EWAKUACJI Z ZAGROŻONYCH OBIEKTÓW AGH”, mają zapewnić przebywającym w obiektach lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji, w celu ochrony pracowników i studentów, i ważnej dokumentacji podczas wystąpienia zagrożeń dla zdrowia, życia i mienia.

Ewakuacja polega na planowym lub doraźnym przemieszczeniu pracowników, studentów i ważnej dokumentacji do miejsc bezpiecznych, zapewnienia warunków socjalno-bytowych ewakuowanym osobom i udzielenia pomocy medycznej poszkodowanym podczas ewakuacji lub wystąpienia zagrożenia.

W/w „Zasady i tryb postępowania podczas ewakuacji” zawierają:

- 1) informacje o zagrożeniach (w tym terrorystycznych),
- 2) obowiązki właścicieli obiektów i czynności wyznaczonych osób funkcyjnych dla zapewnienia bezpiecznej ewakuacji,
- 3) powiadamianie i alarmowanie zagrożonych osób o konieczności ewakuacji,
- 4) tryb postępowania podczas wystąpienia skażeń i zakażeń:
 - a) toksycznymi związkami przemysłowymi (teren i obiekty AGH),
 - b) trującymi substancjami chemicznymi (magazyn centralny, wydziałowe laboratoria chemiczne),
 - c) podejrzanę przesyłki (Sekretariat Główny, sekretariaty jednostek organizacyjnych).

EWAKUACJĘ ZARZĄDZA SIĘ W PRZYPADKU:

1. Powstałego rozprzestrzeniającego się pożaru.
2. Ulatniającego się gazu z instalacji gazowej lub butli gazów technicznych, grożącego powstaniem mieszaniny wybuchowej.
3. Rzeczywistego lub domniemanego aktu terrorystycznego.
4. Uwolnienia się do atmosfery toksycznych substancji przemysłowych, jeżeli czas dojścia obłoku skażonej atmosfery jest większy niż 15 minut.
5. Skażenia obiektu toksycznymi związkami chemicznymi (truciznami) używanymi podczas ćwiczeń laboratoryjnych, badań naukowych lub niewłaściwie przechowywanych.
6. Zagrożenia powodzią lub katastrofą budowlaną.

Czas ewakuacji doraźnej ludzi z zagrożonego obiektu powinien być jak najkrótszy i nie powinien przekraczać 10 – 15 minut.

Osiągnięcie optymalnego czasu ewakuacji pracowników i studentów jest możliwe przy spełnieniu następujących warunków:

1. Zapewnienie sprawnego obiegu informowania i alarmowania o zagrożeniach i konieczności ewakuacji (Pismo Okólne Nr R/3/97 Rektora AGH z dnia 26.08.1997 r. w sprawie obiegu informacji o niebezpieczeństwie dla zdrowia lub życia).

Punkty alarmowania jednostek organizacyjnych zorganizowane na bazie:

- a) Biur Administracyjnych Wydziałów/ Sekcji Administracyjnych – w godzinach pracy
- b) Dyżurnych Służb Dozoru obiektów (portierni, recepcji) – po godzinach pracy

2. Znajomość sygnałów alarmowych (wewnętrznych i zewnętrznych) przez pracowników i studentów.
3. Oznakowanie wewnętrznych i zewnętrznych róg ewakuacji.
4. Zapewnienie drożności dróg ewakuacyjnych.
5. Sprawne kierowanie ewakuacją przez osoby odpowiedzialne (właściciela obiektu, służbę dozoru) do czasu przybycia zewnętrznych sił ratowniczych. Kierowanie przejmuje dowódca jednostki ratowniczo – gaśniczej (PSP).
6. Odłączenie od obiektu mediów zasilających (prąd, gaz, OC, woda).
7. Zachowanie spokoju przez osoby ewakuowane i wykonywanie poleceń kierującego ewakuacją.